

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Secu[n]da est disposit[i]o[n]is p[er]fectiue.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

glia seq dnm. **S**cdo ex diligentia acerbi
oris sustinēde passiois p chro. l. Audies ei
effusioes sanguis qruāda fratry mioz apd
marrochiū p fide chri facta stati z ipe ad
martyriū ferues tot? nihil se plus repu
tat agere nisi ipe p chro moriat. p qd
iuxta pmissam sibi licētia ad terrā sarace
noz trāsīuit. h qntūciqz ad martyriū pposi
tū pficiendū conaret suū tñ dīderiū i his
nō iplent. z ad pres fidelū remeavit. Fel
lix siqde gliosus Antoni? cui? aniam et si
gladi? psecutoris n̄ abstulit: palmā tñ mar
tyriū nō amisit. Pz itaqz qntū amor? fer
uorē ad chm habuerit. qz vt dī Joā. xv.
Datorē charitatē nemo habz vt aiam su
am po. qz p am. su. **T**ertio ex diligentia
seriois inqrede imitatiois. Stati ei vt ali
qd pfectois z scitar? cogitebar i aliq emu
labat p vrbz z certabat i seipo illd adim
plere. j. Corin. xij. Emulamini charisma
ta meliora. Et ca. xij. Emulamini spūalia
Et nos itaqz emulemur gliosi antonij scit
tarē z studeam? eū imitari ad exēplū eius
inqrētes vere scitar? inuitū qd pcpue est
ipa volūtat? bona affectio. Nā vt dī Ber
nar. fidēssimo z oi acceptōe dign? vt qz
solēni veneramur officio sllt etā puerfati
one psequimur. hec ille. Inueamur igf glo
riolum Antonij vt sue scitatis luce illu
stremur. qz ipe ē lux mōi

Scda ē dispositiois pfectiue: per
quā vicz ad spūalē pfectōem ascē
dit: qdē dispositio fuit excellētis
sima z pcpue triplex i brō Antonio

Prima est excellentia mētalīs humilitatis.

Scda ē carnal' mortificatiois

Tertia ē spūalis deuotiois

Prima est excellētia mē
tal' humilitatis. Aug. li. de sctis dñi. Co
gitas magnā fabricā struere celsitudinis
pus de fundamēto cogita hūilitatis. Idē
Dū mēs hūana inuit' pfecto ipa i amore
celestū iāmāz. Jac. iij. Supbis de? resti
fic: hūilib' aut dat grām. Et Prouer. xj.
Vbi hūilitas ibi sapia. Et ps. Sapiam
fctās paruul. Apparuit at gliosi antonij
hūilitas i singul' ei? opibz. h pcpue i eo q
abscōdebat z absconditā sp fūare volebat
grām z sciam sibi creditā a deo vt inuit'

videret. Vñ nec se ad pdicādū igerere vo
luit nisi pmo cōpulsus. Hierē. ix. Nō glo
riat sapiēti sapia sua z c. h i h gliēt q glo
riat scire z nō se me.

Scda est excellētia carna
lis mortificatiois. Roma. viij. Debitores
sum? nō carnū. Vñ carnē vitāam? Si ei
fm carnē vixerit? mōriemini Si at spū fa
cta carnis mortificaueritis: viuetis. Hūis
siqde antonij? carne spūi subijceret aliq
qnto rpe vitā solitaria duxit i eremo mōz
pauli. vbi nocturnis iussitabat vigilijs. Ibi
qz cibo pāis z aq rāta corp' abstinentia ma
cerauit vt aliqñ reditur? ad frās nutrate p
nimia debilitate vestigio seipm supportat
re nō posset. Posat itaqz cū Paulo dicere
illd. j. Cor. ix. Castigo corp' me? z i ser.
redī. z c. Certabat vt ipi? magni pīs an
tonij q tā asperā eremo vitā duxerat sic
z ipe nomē gerebat ita mozes z vitā imy
taref. Vñ z circa finē vite sue ad locū soli
tariū se diuertit. Gal. v. Qui chri sē carnē
suā cru. cū vicijs z cupit.

Tertia est excellētia spūa
lis deuotiois. Luc. xj. Pz vī celestis dabit
spūi bonū petētib se. Et Sap. viij. Opra
ui z dat? est mihi seruis: z iuocauī z ves
nit i me spūs sapie. Declarari aut pōt ex
cellēs antonij deuotio triplici testimonio
Primo testimonio solitarie ihabitatio
nis. Solitaria em loca diligebat: vbi libe
ri? pteplaret diuina z sacris meditatōibz
z orōnibz ab omī terrenoz ptagio spūm
purificaret. z i amore celestū inflāmarer.
Ps. In meditatioe mea exardefec ignis.
Posat vtrqz cū Paulo dicere illd Phil. iij
Nā puerfatio i cel' ē. **S**cdo testimonio
diuie exauditiōis. Velocitas em diuie ex
auditiōis dat scitionij deuotioi orāt? qnt
to etiā purior ē orāt? deuotio: tāto pmpri
or dei exauditiō. Ps. Desideriū pauperū
exaudiuit dñs: ppariōem cordis eoz audi
uit auris tua. Quācelerit aut exaudite a
deo fuerit orōnes bñ Antonij pzi i miray
cul q p ei? orōnes dīgt? ē dñs opari. Sic
em hz i chronis. Cū nouit? qdā apd mō
te pessulanū ab ordie frēdēs psalteriū glo
sariū magni valoris secū furtiuū abstulissz
vir dei q tunc ibidem theologiā legebat

Bernio de sancto Antonio

de hoc volēs vehement' orōi se dedit. In tantūq; dñm hūilif' exorauit vt dina pau- rāte puidētia diabol' cū securi pōuicio per pontē fugiētū obuiaret terribil' dicens et. Reuertere ad suū dei antoniū z ad ordīnē tuū cū pfallis. alioqñ de mādato dei te inficiā z in fluuiū pāpitab'. Tremefacto itaq; nouitū h' aliquitū q' huc f'fistēte i cācū ad horā creuit diabol' i Peritace magni' tēdimis teret et horrid' volēs eū occidere. vt mox diuino timore corrept' nouit' ad famulū dei reuertere; q' herēs pfallerum z culpā suā recognoscēs ordīnē lachryma bilif' pettur'. Itē ibidē legit q' cū sel' do mina qdā pgnas b. antonio z se et suū concep'tū pmedasset: orauit p ea vir sanctus. Exaudita est aut' ei' orō. ipiq; orāti reuelatus nascituri filiū star'. Qñ reuersus ad dñam dixit ei. Sra in bona spe z gaudio. Nā dñs dabit tibi filiū magn' erit i ecclēsia deleritq; frater minor z martyr: ml' rososq; ad martyriū palmā sua p'dicatioe p'dyget. Quod z postea rei p'probauit euentus. Itē ibidē legit q' in lemonicēsi pafamitr erat deo z frīb; ml'tū deuota virū habens zelotypū et in deuorū. Que cū sero qdā p'fratrū necessitatib; diu stetit nocte redijt ad domū sui marit' impropan' dixit. Hō venis de amatorib; tuis. Et illa. Q' est inq; de frīb; minorib; q's p'p' deum diligo et p'p' eos tān tardauit. Et ille plen' ira accepit eā p' capillos z tantū hac atq; illac traxit q' totā ei' capillaturā euulsi. Hanc aut' facto misit ipa ad sctm Antoniu, et cū venisset ad eā antoni' narrauit mulier qd factū fuerat z rogauit vt vir sāctus oraret p ea. Statim autē sancto orante capilli capiti mulieris restituit vt p'us. Qd vt vir eius cōperit stupefact' z a dō visitatus intrinsec' suspicione ac zelotypia totalit' recedente extūc' offēnsus fratribus efficit z deuot'. Itē in iisdē chronic' legit q' semel cōtigit q' qdā de padua Leonar'dus noie viro dei inter alta petā p'fessus ē q' pede p'cusserat m'fem suā. sic q' ad terrā ceciderat ex enorimi impulsu. qd vir di horrens in feruore spūs ipm durē redarguēs dixit ei. Pes q' p'cutit p'zem aut m'fem debz amputari. Hoc aut' vir ille simplex nō re- cte intelligēs z p'pter culpā et scti exaspe- rationē tristis effect' domū p'ate redijt: et pedē ilico amputauit. Rumor aut' facti sta- tim totā ciuitatē p'lustrās ad auref' m'is leonardi puenit. Que cū festinatioe domum rediēs filiū sic mutilatū vidēs cū cām eius didicisset: iuit ad fratres vo. l'itādo p'que-rens de fratre antonio. Scās p'o eā p'bolando se legitime excusauit. Et mox ad cū pueniēs cū deuote p'us deum orāss; corde anxio: pedē dehinc p'ingens tibie facto pa- riter signo z sacris manib; aliq; diu deliq; lūicē ita tibie pedē p'solidauit q' hō ille sur- rexit glacer z incolomis exultās et laudās deū. Patz itaq; ex his et alijs mult' que breuitatis causa omittit' q' accepte q'q; exaudibiles fuerūt apd deū oīes bñ an- tonij. P's. Respice dñs in orōem hūilī: z nō spreuit p'ce eoz. **T**ertio declaratur excellētia sue deuorōis testimonio gratior se apparitōis. Legit em in chronic' cū beatus Anton' apud qdā burgēsem in ciui- tate qdā hospitiū susceptus z in camera se- gata reclusus orōi atq; p'ceptōi vacaret intuit' sollicitate burgēsis ille p' fenestrā vi- dit larent' aspiciēdo puerū qdā in brachijs sancti viri pulcherrimū atq; iocūdū. que san- ctus dulcē amplexabat z osculab' indey sinef' h' facit ei' p'ceptādo. Burgēsis aut' stupefact' et algerat' de pulchritudine pueri illi' intra se cogitabat vnde venisset ille rā grat' p'iuul'. Ille autē puer dñs Iesus q' ab illo videt' reuelauit b'ō antonio. Igit' b'ūs antoni' post longā oratōem vocans burgensem p'hibuit ei post recessū pueni- ne qd diu ipse Anton' viueret q' viderat re- uelaret. Tū post mortē sancti p'us dictam visionē idem burgēsis tactis sacrosanct' cū lachrymis reuelauit. Hoc in chronic'. Non dubiū esse debet q' tā g'iosa apparitō demonstrabat q'ntam ad dñm famili- aritatē in suis cōtēplatōib; et orōib; ade- ptus esset gl'iosus pater antoni'. et q' non solū ad osculū pedū p'ceptōy p'fessionem e- cordis cōpūctōz. nec solū et ad osculū ma- nuū p' diuinorū beneficiorū recordationem et gratiaz actionē sed iā vsq; ad ipm oris osculū p' dulcissimā diuine bonitatis degu- stationē attingisset. qd ipa sponsa desiderat et petit. Cantic. j. Osculet me osculo oris sui. Itē cū ad exarū vite hu' propinquet. cum facta prius p'fessione hymnū b'ie vir- ginis: vitz q' gl'iosa dñā: deuote d'p'felle

fursum erectis luminibus aliqñdñ in directũ
 susceperit. Cumq; diligentissime sic intēdens
 quid cerneret: respondit. Video dominuz
 meũ. Et tunc q; sacra de hinc deuore, sus-
 cipiens psalmos penitētiales cū fratribus
 vsq; ad finē ipse cōpleuit. Et post paululũ
 hora quasi dimidia leniter dormienti simi-
 lis expirauit. Fuerit autē vt habet in chro-
 nicis tot⁹ vite sue anni. xxxvj. Erat em̄ an-
 nor. xv. cū ordinē beati augustini ingressus
 est. et in monasterio sancti vincēti vixit du-
 obus annis. In monasterio scē crucis d̄
 columbria nouē annis. Postremo in ordi-
 ne beati frācisce decē annos consumauit. z
 sexta feria obiit die iunij. xij. apparenē s̄
 bi dño ante brē aie exitũ vt dictũ est. **Q**
 vtiq; in testimoniũ z approbationē sue p̄-
 cellentis deuorōis factũ esse nō ambigim⁹
 z in consolationē spirituālē aie ab ergastu-
 lo corporis egressure. Unde dicit Greg. q;
 aliqñ in consolationē egrediētis aie solet
 apparere ipse auctor et retributor vite. Et
 dicitur igit̄ apparere in beato antonio deuo-
 tionis excellētia p̄ quā ad spūalis p̄fectōis
 ascensum vir sanctus semp̄ seipsum magis
 ac magis disposuit. Quñ sicut dicit Cassi-
 fug ps. Oratio serenat cor: mūct̄ a victis
 abstrahit a terrenis: subleuat ad celestia:
 reddit cor capaci⁹ z dignius ad spūalia dō-
 na acapiēda. Hec ille. In p̄dictis magis tri-
 bus ad spūalem p̄fectionē dispositus gl̄i-
 osum patrē antoniũ imitari certemus: q̄
 niam in his (vt ex dictis p̄) specialē excellen-
 tiā gessit p̄ quā exemplari luce mūdũ i via
 salutis illustrās dirigit. tāq; copiose sancti-
 tatis radios effudit. vt merito dicere pos-
 simus: qm̄ ipse est lux mūdũ.

Tertia est cōsideratio p̄fectōis di-
 ficatiue: q; maxime in dono sapie-
 q̄ est excellētissimũ spūsancti do-
 num. Sicut autē dicit doctor subtil̄ in. ij.
 di. xxxij. Vniuersalis qñ in septura cōme-
 dat sapientia: ubi sapientia charitate icludit.
 Est enī habit⁹ quo sapit habentē illud ob-
 lectũ q̄ est in se sapidus. quo. i. placet mi-
 hi bonum eius in se. z illd̄ volo mihi. Hec
 Scotus. Sapientia igit̄ amorē dei ipor-
 p̄supponēdo in cognitionē z illuminatōez
 intellect⁹. cognitionē in quā nō simplice sed
 affectuā. Unde solet dici sapientia qñ sapi-
 da scientia. In hac igit̄ sapientia maxie cō-

sistit hominis p̄fectio: qm̄ p̄ eam maxime
 p̄iūgit sumo bono: viz ipi deo. Propter
 qd̄ etiā dicitur q; illa est p̄fectio deificati-
 ua: qm̄ p̄ eā hō totus in deũ trāstert z trāst̄
 format p̄ amorē. Hui⁹ siq; dē antoni⁹ spe-
 ciale qñdā p̄minentia in dono sapie obtri-
 nuit. propter qd̄ recte dici pōt lux mūdũ.
 Lux in quā nō plū illuminatua s̄z cordi⁹
 um inflammatua. In z de eo dicit pōt illd̄
 Jo. v. Ille erat lucerna ardēs z lucēs. et
 illd̄ Sap. xv. Impleuit eũ dñs spū sapiez
 intellect⁹. Hui⁹ autē p̄cellens b̄ Antonij
 sapia triplex habuit papuā testimoniũ.

Primũ est testimoniũ gr̄tiose p̄mendatōis
Secũm est zēlose p̄dicationis
Tertiũ est copiose veneratōis.

Urimũ est testimoniũ
 gr̄tiose cōmendatōis. Legit̄ enī in chront-
 cis q; b̄tis antoni⁹ de b̄n̄placēto b̄ti Fran-
 cisci p̄mus studēti in theologia cum fratre
 adā de marisco angelico in ordine p̄ gēner-
 rale capitulũ ordinat⁹ ē. Et accesserunt ad
 abbate sancti andree de p̄cellis q; tũ iter
 theologos excellētior habebat: q; libros be-
 ati Dionysij nouit̄ e greco trāstulerat in la-
 tinũ. et pulcherrime cōmentauit. Tũc em̄ d̄
 Mediolano vercell trāstari fuerat studiu⁹
 generale. Abbas h̄q; eos benigne recepit.
 z tantā in eis mentis eleuatōnem p̄cepit vt
 ip̄e dē abbas doctor se diceret doctũ ab i⁹
 doctis. et celestes hierarchias in eoz an-
 ma depinxisse. In illis autē h̄nc annis q;
 bus cū illo studuerūt in libris b̄ti Dionysij
 ad tantā mentis serenitatē z lumē sapie
 uenerūt vt illas hierarchias nō it̄ didicist̄
 se sed z p̄currisse viderent. In idē venerat⁹
 b̄l abbas reddēs testimoniũ sapie b̄ti an-
 tonij in dicto commēto. c. ij. vij. p̄t̄cta. sub
 l̄ra H. sic dicit. Freq̄nter amor penetrat v-
 bi cognitio p̄t̄ca foris stat. Legim⁹ enim
 quosdā sc̄tos ep̄os min⁹ fuisse ph̄icos qui
 z mysticā theologiā captu mētis haurientē-
 tes celos penetrabāt om̄hē philosophicaz
 cognitionē subtilissime trāstēntes vsq; ad
 altissimā trinitatē. Qd̄ z ego in sc̄to fratre
 antonio de ordine minoz peculiari famili-
 aritate expressi sum. q; cū esset min⁹ imbu-
 tus s̄ris secularib; animi puritate et men-
 tis ar. ore succēsus mysticā theologiā ca-
 ptu mentis z feruenter desiderat̄. z des̄t̄